

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы Бута авыл Советы

КАРАРЫ

15 март 2019 ел

№ 96

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы
Бута авыл жирлегенә
керүче торак пунктларда
гражданнар жыены үткөрү
тәртибе турында нигезләмә

2003 елның 6 октябрәндәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»гы №131-ФЗ Федераль законның 25.1 статьясы, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 35 статьясы һәм Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Бута авыл жирлеге Уставының 13.1 статьясын гамәлгә ашыру максатларында

Бута авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Бута авыл жирлегенә керүче торак пунктларда гражданнар жыены үткөрү тәртибе турында нигезләмәне расларга, кушымтага тәңгәл рәвештә.

2. Әлеге карарны Бута авылы, Сельская урамы, 28А нче йорт территориясендә урнашкан махсус мәгълүмати стендларда халыкка житкерергә, «Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматлар рәсми порталында (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль районы сайты, «Интернет» челтәрендә урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшерүдә тотуны Бута авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.

4. Әлеге карар халыкка игълан ителгәннән соң үз көченә керә.

Бута авыл
жирлеге башлыгы

Д.Е. Абрамов

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль район
Бута авыл Советының
2019 елның 15 мартындагы
№ 96 карарына кушымта

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Бута авыл жирлегенә
керүче торак пунктларда гражданнар жыены
үткәру тәртибетурынданигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Бута авыл жирлеге территориясендә (алга таба - нигезләмә) гражданнар жыенын үткәругә әзерләну тәртибе турында 2003 елның 6 октябрәндәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»гы№131-ФЗ Федераль законның 25.1статьясы, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 35 статьясы һәм «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 18.1статьясы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Бута авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә эшләнде.

1. Гомуми нигезләмә

1.1. Гражданнар жыены гомуми, тигез һәм турыдан-туры ихтыяр белдерү нигезендә үткәрелә.

1.2. Гражданнар жыенында торак пунктта яшәүчеләр, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән һәм сайлау хокукына ия булучылар катнаша ала.

1.3. Гражданнар жыенында катнашу ирекле.

1.4. Гражданнар жыенда шәхсән катнашалар һәм аларның һәркайсы бер тавышка ия.

1.5. Гражданнар жыены турыдан-туры халык тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатында үткәрелә.

Гражданнар жыены вәкаләтләре

1.6. Гражданнар жыены түбәндәге мәсьәләләр буенча үткәрелә ала:
составына күрсәтелгән торак пункт керә торган авыл жирлеге чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча әлеге торак пункт территориясен башка жирлек территориясенә кертүне күздә тоткан торак пунктта;

авыл жирлеге составына керүче торак пунктта әлеге торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салымын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

авыллар арасында урнашкан торак пунктта жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйлә мәсьәләләр буенча халык инициативасын тәкъдим итү максатларында;

авыл торак пункттында староста кандидатурасын тәкъдим итү мәсьәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча;

авыл торак пункттында гражданнар жыены муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнар жыелмасы очракларында каралганча, муниципаль хезмәт вазифаларын биләүгә конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәрелә ала.

Гражданнарның жыенын матди һәм оештыру ягыннан тәмин итү

1.7. Жыенны үткәрү авыл жирлеге башлыгы тарафыннан тәмин ителә.

1.8. Жыенны әзерләү һәм үткәрү белән бәйлә чыгымнар авыл жирлеге бюджеты хисабына башкарыла.

2. Гражданнар жыенын чакыру тәртибе

Гражданнар жыены үткәрү инициативасы

2.1. Торак пунктта гражданнар жыеннарын үткәрү инициативасын күрсәтә ала:

- авыл жирлеге башлыгы;
- гражданнар жыенында катнашу хокукына һәм сайлау хокукына ия, халык саны 10 кешедән дә ким булмаган торак пунктта яшәүчеләр, ягъни Россия Федерациясенә эшкә сәләтле гражданнары, 18 яшькә житкән әлегә торак пункт территориясендә даими нигездә яшәүче гражданнар, шулай ук жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясенә халыкара килешүләре һәм федераль законнар нигезендә хокукларга ия булган торак пункт территориясендә даими нигездә яшәүче чит ил гражданнары.

2.2. Торак пунктта яшәүчеләрнең инициативалары язылган битләр (1 нче кушымта) яки гражданнар жыенын үткәрү инициативасын тәкъдим итү турында инициатив төркем жыелышының беркетмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә, анда күрсәтелергә тиеш:

гражданнар жыенында чыгарыла торган сораулар;

гражданнар жыенын үткәрү вакыты;

гражданнар жыенын чакыру турындагы инициативаны хуплаучы гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне; паспорт яки аны алыштыручы документның сериясе һәм номеры; имзасы һәм имза кертү датасы.

2.3. Жыен үткәрү инициативасына ярдәм итәргә тиешле имзалар саны сайлау хокукына ия, даими яки нигездә торак пункт территориясендә яшәү урыны буенча теркәлгән гражданнар санының 5 процентын тәшкит итә, ләкин 25 имзадан да ким булмаска тиеш.

2.4. Имзалар куелган битләр, жыючы зат тарафыннан таныклану датасын, фамилиясен, исемн, атасының исемн, туган датасын, паспорт номерын һәм сериясен, яшәү урыны адресларын күрсәтеп, муниципаль берәмлек башлыгына тапшырыла.

Гражданнар жыенын үткәру турында карар кабул итү тәртибе

2.5. Инициативалы төркем тарафыннан билгеләнә торган гражданнар жыены, муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы карары (2 нче кушымта), муниципаль берәмлек башлыгы инициативасы карары белән (3 нче кушымта) барлык кирәкле документлар кергән көннән соң 30 көн эчендә билгеләнә.

2.6. Муниципаль берәмлек башлыгы яки жирлек Советы максатларга ярашлы булмаган гражданнар жыеннарын үткәрүдән баш тартырга хокуклы түгел.

2.7. Гражданнар жыенына чыгарылган мәсьәлә Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килергә тиеш түгел. Гражданнар жыенында каралган мәсьәләгә карата күп төрле аңлатмалар бирелүгә урын калдырылмаска тиеш, ягъни жавап бары тик бер төрле генә бирелергә тиеш.

2.8. Гражданнар жыеннарын билгеләү турындагы карарны рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) тәртибе, аны күчерү жирлек Уставы белән билгеләнә һәм муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирлек Уставында каралган тәртиптә басылып чыга (игълан ителә).

Жирлек башлыгы карарында яки гражданнар жыенын үткәру турында жирлек Советы карарында түбәндәгеләр күрсәтелә: гражданнар жыенына чыгарыла торган мәсьәлә; гражданнар жыенын үткәру вакыты һәм урыны турында мәгълүмат; жыенны оештыручы - муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәсе турында мәгълүматлар.

2.9. Жирлекнең башкарма комитеты, жирлек башлыгы карары һәм жирлек Советы карары нигезендә гражданнар жыенын үткәру өчен сайлау хокукына ия булган торак пункт халкы исемлеген төзи; гражданнар жыенына мәгълүмати материаллар әзерли; жирлек халкына массакуләм мәгълүмат чараларында һәм башка ысуллар белән гражданнар жыены турында хәбәр итә. (4 нче кушымта).

Жирлекнең башкарма комитеты гражданнар жыенын үткәру өчен урыннар бирергә тиеш.

2.9.1. Торак пунктта яшәүче гражданнарга жыенүткәру вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр ителә. Гражданнар жыенын билгеләү турында карар, гражданнар жыенын үткәру вакыты һәм урыны, гражданнар жыенына кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча, мәжбүри рәвештә халыкка хәбәр ителә.

2.9.2. Гражданнар жыенында катнашкан һәр кеше жыен булганчыга кадәр 5 көн алдан гражданнар жыенына чыгарылучы материаллар турында башкарма комитет тарафыннан чыгарылган карарлар белән таныша ала.

2.10. Гражданнар жыены турындагы нигезләмәгә таянып, гражданнар жыенын үткәру датасын күпмедер вакыт соңгарак та күчерергә мөмкин. Гражданнар жыенын уздыру датасын күчерү турындагы карар жыен билгеләнгән көнгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителергә тиеш.

3. Гражданнар жыены үткэрү тәртибе

3.1. Жыенга килгән гражданнар торак пунктта яшәүчеләр исемлегенә кертелгән һәм сайлау хокукына ия булырга тиеш. Аларны теркәү жирлек башлыгы тарафыннан билгеләнгән вәкаләтле зат тарафыннан башкарыла. Исемлектә гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы, яшәү урыны адресы, паспорт сериясе һәм номеры күрсәтелә.

3.2. Жыенда катнашырга теләк белдергән башка гражданнар, предприятие, учреждение, оешма житәкчеләре, матбугат һәм башка массакуләм мәгълүмат чаралары вәкилләре, жыенда карала торган мәсьәләләргә хәл итү аларның эшчәнлегенә белән бәйлә булса, хәлиткәч тавыш бирү хокукынан башка да рәхсәт ителә.

3.3. Торак пунктта яшүчеләр исемлегендә төгәлсезлек ачыкланган очракта, сайлау хокукына ия булган торак пунктта яшәүче кеше элекке муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан жыенга кертелә.

3.4. Исемлекнең төгәл булмавын раслаучы документ булып гражданның шәхесен раслаучы документ (Россия Федерациясе гражданынның паспорты, хәрби билет, чит ил гражданынның паспорты, Россия Федерациясендә яшәүгә рәхсәт язусы һ.б.) була ала.

3.5. Сайлау хокукына ия булган торак пункт халкының яртысынан артыгы катнашканда, карар кабул итү өчен кворум нигезле дип санала. Жыен уздыру өчен халык тиешенчә жыелмаганда, аны уздыруның яна датасын билгеләү муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан башкарыла. Бу очракта жыен арасындагы вакыт аралыгыун көннән дә иртәрәк үткәрелергә тиеш түгел.

3.6. Гражданнар жыенында тавыш бирү ачык яисә яшерен булырга мөмкин.

Тавыш бирү формасы турындагы карар гражданнар жыены тарафыннан кабул ителә.

3.7. Яшерен тавыш бирүне уздырганда гражданнар жыенында катнашу өчен теркәлгән гражданды тавыш бирү өчен бюллетень бирелә (5 иче кушымта).

3.8. Гражданнар жыенында жирлек башлыгы яисә ачык тавыш бирү юлы белән теркәлгән гражданнар саныннан гади күпчелек тавыш белән сайланган башка зат рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатурасын гражданнар жыенында катнашучылар тәкъдим итәргә хокуклы.

3.9. Гражданнар жыены секретарь һәм хисап комиссиясен сайлай. Хисап комиссиясе әгъзалары саны ике кешедән дә ким була алмый. Гражданнар жыенында каралырга тиешле көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләр рәислек итүче, жирлек башлыгы, гражданнар жыенында катнашу хокукы алган гражданнарның күпчелегә тавыш бирү юлы белән кертелә һәм чират тәртибендә карала. Халык жыенында көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләргә кертү турындагы карар катнашучы гражданнарның яртысынан артыгы тавыш биргәндә кабул ителгән дип санала.

3.10. Гражданнар жыены рәислек итүче тарафыннан ачыла. Гражданнар жыенында рәислек итүче гражданнар жыенын үткәрүне оештыра, тәртипне хуплай, хисап комиссиясе эшен координацияли, тикшерелә торган мәсьәләләр буенча чыгыш ясау өчен сүз бирә, тавыш бирүнең билгеләнгән тәртибен тәмин итә.

3.11. Гражданнар жыенында секретарь тарафыннан түбэндәге беркетмә алып барыла: гражданнар жыенын үткөрү датасы һәм урыны, торак пункттында яшәүче гражданнарның гомуми саны, сайлау хокукына ия гражданнар саны, катнашучылар саны, көн тәртибе, чыгышларның кыскача эчтәлеге, каралган мәсьәләләр буенча тавыш биргән гражданнар саны (6 нчы кушымта).

3.12. Беркетмә жыенда рәислек итүче зат һәм жыен секретаре тарафыннан имзалана һәм жирлек башлыгына тапшырыла. Беркетмәгә жыенда катнашучылар исемлеге теркәлә.

4. Гражданнар жыены карарлары

4.1. Гражданнар жыены карары, әгәр аның өчен сайлау хокукына ия булган гражданнарның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

4.2. Жыенда кабул ителгән карарлар муниципаль хокукый актлар булып торалар, жирлек башлыгы тарафыннан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш (7, 8 нче кушымталар).

4.3. Жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазифаи затлары гражданнар жыенында кабул ителгән карарларның жирлек Уставында билгеләнгән вәкаләтләргә чикләү нигезендә үтәләшен тәэмин ителәр.

4.4. Жыенда кабул ителгән карар жыеннарда башка карар кабул итү юлы белән юкка чыгарылырга яки үзгәртелергә, шулай ук суд тәртибендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

4.5. Гражданнар жыенында кабул ителгән карарлар рәсми басылып чыгарга (халыкка хәбәр итәргә) тиеш һәм муниципаль хокукый актлар өчен таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

4.6. Әгәр торак пунктта яшәүчеләрнең теләге белән, кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен өстәмә рәвештә муниципаль хокукый акты кабул итү таләп ителсә (чыгару), жирле үзидарә органы яисә жирле үзидарәнең вазифаи затлары, гражданнар жыенында кабул ителгән карар үз көченә кәргән көннән 15 көн эчендә тиешле муниципаль хокукый акты әзерләү һәм (яисә) кабул итү вакытын билгеләргә тиеш. Күрсәтелгән срок өч айдан да артмаска тиеш.

Гражданнар жыены карарларын үтәү

4.7. Жыенда кабул ителгән карарлар торак пункт территориясендә мәжбүри үтәлергә тиеш һәм нинди дә булса дәүләт хакимияте органнары, аларның вазифаи затлары яки жирле үзидарә органнары тарафыннан раслануга мохтаж түгел.

4.8. Жыенда кабул ителгән карарларның үтәлмәве закон нигезендә жаваплылыкка тартыла.